

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 3. apríla 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **D. M.**, pre prečin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák., spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák., o dovolaní obvineného podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľ. K. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. apríla 2011, sp. zn. 2To 43/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **D. M.** **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo 17. júna 2010, sp. zn. 1T 156/2009, bol obvinený **D. M.** uznaný za vinného zo spáchania prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák., spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. Na podklade odvolania podaného obvineným **D. M.** rozhodol Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. zrušil prvostupňový rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného **D. M.** uznal za vinného zo spáchania prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák., spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

obžalovaný Ing. J. K., ako predseda predstavenstva a obžalovaný **D. M.**, ako člen predstavenstva spoločnosti **S.** so sídlom **T. č. X.**, IČO: **X.**, oprávnení konať v mene spoločnosti ako konatelia, napriek tomu, že vedeli, že spoločnosť **S. T.** dlhuje Daňovému úradu **T.** z titulu neuhradenej dane z pridanej hodnoty, v sume 460 573 Sk (15 288,22 eur) a Mestu **T.** z titulu neuhradenej dane z nehnuteľnosti a poplatkov za zber, prepravu a zneškodnenie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov sumu 492 365 Sk

(16 343,52 eur), uzatvorili dňa 14. marca 2005 v T. so spoločnosťou E. so sídlom T. č. X., ktorá podľa výpisu z obchodného registra vznikla dňa 5. marca 2005, Zmluvu o úvere, podľa ktorej sa veriteľ - firma E. zaviazala poskytnúť dlžníkovi - firme S., T. finančné prostriedky vo výške 9 500 000 Sk (315 342,22 eur), ktoré mali byť použité na presne dohodnutý účel - úhradu dlhov V. do výšky istiny 5 090 000 Sk vrátane príslušenstva a úhradu dlhov U. do výšky istiny 2 350 000 Sk vrátane príslušenstva, pričom úver bol poskytnutý na dobu určitú do dňa 30. apríl 2005, dlžník A. uzatvorila ako súčasť zmluvy o úvere aj zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckych práv k všetkým nehnuteľnostiam a hnutelným veciam patriacim do majetku akciovej spoločnosti, následne spoločnosť E. uhradila dlhy V. a U. v celkovom finančnom objeme 8 044 854 Sk (267 040,23 eur) a keďže po 30. apríli 2005 jej úver splatený nebol, uplatnila si vlastnícke právo k nehnuteľnostiam a hnutelnému majetku spoločnosti S., pričom obžalovaní vedeli o záväzkoch voči Daňovému úradu T. a Mestu T., vzhľadom na finančnú situáciu spoločnosti a postavenie v nej mali vedieť, že do 30. apríla 2005 nezískajú finančné prostriedky na vyplatenie úveru, hoci reálna hodnota nehnuteľného majetku spoločnosti S. T. bola v čase podpísania zmluvy 38 100 000 Sk (1 264 688,30 eur), svojim konaním umožnili, aby majetok v takejto hodnote získala spoločnosť E., T. za sumu 8 044 854 Sk (267 040,23 eur) a zmarili tak uspokojenie svojich ďalších veriteľov a to Daňového úradu T. a Mesta T. a spôsobili im tak škodu vo výške a to Daňovému úradu T. v sume 15 288,22 eur a Mestu T. v sume 16 343,52 eur.

Za to mu bol podľa § 239 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenému výkon uloženého trestu podmienčne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu súd určil skúšobnú dobu v trvaní 1 (jeden) rok.

Obvinený D. M. písomným podaním z 25. júla 2011, podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. Ľ. K. proti uvedenému rozsudku krajského súdu dovolanie.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. a domáhal sa zrušenia rozsudku krajského súdu ako aj rozsudku okresného súdu.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. videl v tom, že okresný a krajský súd nebrali v dostatočnej miere do úvahy dôkazy svedčiace v jeho prospech a vykonané dôkazy vyhodnotili jednostranne v jeho neprospech. V dôsledku toho konajúce súdy nesprávne zistili skutkový stav a vec posúdili nesprávne po právnej stránke, čím zároveň prišlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Poukázal na absenciu jeho úmyslu ukrátiť veriteľov spoločnosti S., nakoľko na jednaniach, ktoré predchádzali podpísaniu predmetných zmlúv bolo dohodnuté, že z poskytnutého úveru budú uhradené aj záväzky voči Daňovému úradu T. a Mestu T., pričom on tieto zmluvy nepodpisoval svojvoľne, či z vlastnej iniciatívy, ale až po ich prerokovaní a schválení v dozornej rade a predstavenstve spoločnosti. Išlo teda o rozhodnutia kolektívneho orgánu obchodnej spoločnosti, ktoré on podpisoval z titulu výkonu svojej funkcie a konal v úmysle zachrániť podnik.

V ďalšej časti dovolania sa podrobne zaoberal skutkovým stavom, analyzoval výpovede jednotlivých svedkov a vykonané listinné dôkazy, pričom poukazoval na nezrovnalosti vo výpovediach svedkov a na skutočnosť, že okresný a krajský súd nevzali do úvahy svedecké výpovede členov dozornej rady a listinné dôkazy svedčiace v jeho prospech.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného D. M. na vyjadrenie poškodeným stranám a Okresnej prokuratúre Topoľčany. Prokurátor v písomnom vyjadrení z 8. augusta 2011 uviedol, že v danom prípade nie sú splnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. a navrhol, aby dovolací súd uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného odmietol. Poškodené strany sa v stanovenej lehote k dovolaniu nevyjadrili.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote

(§ 370 ods. 2 Tr. por.). Dovolanie súčasne splňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však zistil, že dovolateľom namietané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade naplnené neboli a preto je ho potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (písm. c/),
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky zakladajúce podľa obvineného naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., nutno podotknúť, že dôvodom pre podanie dovolania podľa písm. c/ § 371 ods. 1 Tr. por. je, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Pod pojmom zásadné porušenie práva na obhajobu mal zákonodarca na mysli, že v konaní boli najmä porušené ustanovenia o povinnej obhajobe. Táto podmienka dovolania je spravidla splnená vtedy, ak obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu, napriek tomu, že ho mal mať, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase aj skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo dovolaním napadnuté.

Vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred súdom, a to príslušnými procesnými súdmi ako v prvom stupni, tak aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Najvyšší súd dospel k záveru, že Okresný súd Topoľčany vykonal dokazovanie zákonným spôsobom v rozsahu postačujúcom na ustálenie skutkových okolností vymedzených v obžalobnom návrhu, čo následne potvrdil aj Krajský súd v Nitre.

Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (porušenia práva na obhajobu), resp. podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku), ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že tento dovolací dôvod je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Formuláciou uvedenou v tomto ustanovení zákon vyjadruje, že dovolanie založené na dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy nemôže zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolateľ ako to vyplýva z obsahu ním podaného mimoriadneho opravného prostriedku, vyjadruje nesúhlas s hodnotením dôkazov zo strany oboch súdov vo vzťahu k výpovediam svedkov a listinným dôkazom, poukazuje na nezrovnalosti vo výpovediach svedkov a zástupcov poškodených strán, v dôsledku ktorých podľa jeho názoru nebol náležité zistený skutkový stav.

Z uvedeného je nepochybné, že dovolanie podané obvineným z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa v tejto časti neopiera o právne námietky, ale je založené výlučne na skutkových výhradách. Ide tak o námietky, ktoré vecne nezodpovedajú zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a preto dovolací súd na ne nemohol prihliadať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa však vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. zaoberal právnou námietkou obvineného D. M. poukazujúcou na absenciu subjektívnej stránky trestného činu, v dôsledku neexistencie úmyslu obvineného poškodiť veriteľov spoločnosti S.

Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdmi nižších stupňov dovolací súd zistil, že okresný a následne i krajský súd rozhodli v súlade so stavom veci a zákonom, keď obvineného D. M. uznali vinným zo spáchania prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/, ods. 4 Tr. zák., spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák., nakoľko správne dospeli k záveru, že obvinený konal v nepriamom úmysle.

Aj podľa názoru dovolacieho súdu obvinený D. M... hoci priamo nechcel porušiť alebo ohroziť záujem chránený Trestným zákonom (v posudzovanej veci právo veriteľa na uspokojenie pohľadávky), vedel, že svojím konaním (podpísaním zmlúv nevýhodných pre spoločnosť S.) môže takéto porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený (§ 15 písm. b/ Tr. zák.).

Obvineného D. M. nezbavuje trestnej zodpovednosti ani tá skutočnosť, že k podpísaniu zmlúv mal súhlas členov dozornej rady, resp. že sám nemohol posúdiť ich nevýhodnosť, nakoľko nemá právnické vzdelanie. Povinnosťou obvineného ako člena predstavenstva totiž bolo postupovať s náležitou starostlivosťou a pred podpísaním zmlúv si zaobstaráť ich kvalifikovanú právnu analýzu, najmä keď sám nerozumel všetkým ustanoveniam zmlúv týkajúcich sa právneho inštitútu zabezpečovacieho prevodu práva.

Najvyšší súd navyše dodáva, že ak je dlžníkom právnická osoba, páchatelom prečinu poškodzovania veriteľa sa môže stať fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom alebo členom kolektívneho štatutárneho orgánu právnickej osoby, alebo aj iná osoba oprávnená vykonávať právne úkony za právnickú osobu, resp. hospodáriť s majetkom

právnickej osoby z titulu výkonu svojho zamestnania, postavenia, či funkcie (napr. prokurista). V prípade rozhodnutia kolektívneho štatutárneho orgánu môžu byť k trestnej zodpovednosti volaní všetci jeho členovia, v posudzovanej veci však úlohou súdov bolo v zmysle zásady *nemo iudex sine actore* posudzovať trestnú zodpovednosť obvineného D. M..

Za toho stavu Najvyšší súd Slovenskej republiky o dovolaní obvineného rozhodol na neverejnom zasadnutí tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 3. apríla 2012

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová